

Sós Katalin (SZTE JGYPK):

Mert a fizika szép – adaptív motiváció fizikaórákon

Kulcsszavak: adaptív oktatás, motiváció, tantárgyközi kapcsolat

Tapasztalati tény, és az attitűdvizsgálatok is azt mutatják, hogy a természettudományos tantárgyak, élükön a fizikával, a nem szeretett tárgyak közé tartoznak. Ez a jelenség egész Európára igaz, ami megmutatkozik a természettudományos irányban továbbtanulók alacsony számában is. A fizika nem kedvező megítélésének számtalan oka lehet, többek között az egzakt fogalmak korai használata, a még mindig elméletcentrikus oktatás, a ma diákjainál már nem működő módszerek alkalmazása stb. Egy azonban biztos: a megoldáshoz meg kell változtatni a pedagógusok szemléletét, el kell fogadniuk, hogy napjainkban egy tantárgy sikeres tanítása annak a megszerettetésével kezdődik. Ehhez vegyük figyelembe a munkánk során, hogy minden gyereknek más az érdeklődése, más köti le a figyelmét, és ezt a különbséget természetesnek kell vennünk. Lényegében ez a jelszava az adaptív oktatásnak, azaz a tanórának alkalmazkodnia kell a diákok sokszínűségéhez, figyelembe kell vennie a tanulók eltérő képességeit, adottságait, ismereteit, tanulási környezetét és tanulási módszereit, s ehhez kell igazítani az oktatás és a számonkérés formáit, sőt a motivációt is. Motiváljuk jól, empatikusan és személyre szabottan a diákokat: ezt nevezhetjük adaptív motivációnak. Még egy általános tantervű osztályban is megtalálható az a fő érdeklődési vonal, ami a tanulók többségét vonzza. Lehet az technikai vonatkozás; biológiai, egészségügyi vagy földrajzi érdekesség, matematikai vagy számítástechnikai feladat, sporteredmény, háztartási alkalmazási lehetőség, történelmi kapcsolódás. És akár művészeti alkotás is. Ez a típusú ráhangolás és figyelemfelkeltés egyben jó lehetőséget nyújt a tantárgyközi kapcsolatok megteremtésének is, és nem csupán a természettudományos tárgyak között. Előadásomban a sok lehetőség közül a festészet és a költészet motivációs szerepét emelném ki, amely nem csak a művészeti érdeklődésű diákok esetében lehet eredményes. Vermeer és Iris Scott festményein, valamint Arany János, Dsida Jenő, Szabó Lőrinc, Vajda János, Villon és Teller Ede versein keresztül mutatok példákat az adaptív motiváció lehetőségére.